

ZAKAJ TAKO?

Murgelske peripetije

Murgelsko naselje s svojim pestrim in cvetočim zelenilom ter parkovnim vidnozom ustvarja, navkljub zunanji monotoni arhitekturi hiš, ugodno po-gorje za to čemur danes težimo in označujemo s pojmom kvalitete življenja. Prebivalci so večinoma prevzeli nase urejanje in izzikne javnih zele-nic, čeprav plačujočo mestu in občini enake pri-spevke — če ne celo več — kot tisti deli mesta, kjer občinski uslužbenci kosijo travo in urejajo zelen-cice. V zadnjem času pa se pojavlja kar nekaj problemov, ki kvaliteto življenja tega zaselekja prizadenejo in jo postavljajo pod vprašaj in kjer bi pričakovali da bodo pristojne službe ukrepale: Jutrarnji smrd vetra z barja dostikrat prinaša ne-prijeten smrad smetišča, kar kaže, da zasipavanja in vzdrževanje ne potekajo tako kot je bilo obljub-ljeno. Po drugi strani pa so čez dan prebivalci Murgel prisljeni okuštati zapeljive vonjave krovof bližnje Mercatorjeve pekarnice slašič, ki je tik ob stanovanjskem naselju brez potrebnih filtrov. Mercatorju je treba priznati, da je vsaj vzorno uredil svoje okolice, medtem ko se okrog podjetja Varnost ob murgelskem stanovanjskem zaselek razrašajo plevele in neurejeno grmovje. Pot spomin-ov, ki poteka skozi Murgelsko naselje in je pri-ljubljeno sprehaljšice starejših občanov in ko-lariska trim steza otrok, je pred kratkim dobila novo občansko večerno obiskovalko, pravno mlzi-čno, ki jo čez brv pripeljejo na pašo prebivalci ne-urejenega naselja okraj grabna. Prebivalci Murgel so bili neizmerno na novo pri-odobitev fitnes centra Akron ob koncu Koprške, toda, ko se je isti center začel ukvarjati tudi s stodecilskimi zabaviščno dejavnostjo na prostem, — menda celo brez ustrežnih dovoljenj, — je več kot sedemdeset občanov Murgel poslalo pri-stojnim občinskim in mestnim službam ostre pro-

teste zaradi nočne zvočne polucije, ki je prizadela ta, drugače tako miren kraj. Takšne bučne pri-reditve, zlasti če vsebujejo tone halkanjskega na-cionalističnega izžvljanja, sodijo v zaprte dvoran-ce v neposredno sosednji spalnih naseljih. O tem incidentu so sicer že pisali tudi ugledni slovenski dnevniki, s strani pristojnih pa ni prišlo doslej do nikakršnega obvestila ali odgovora. M. M.

BRDO Vse več pritožb zaradi SCT asfaltne baze

Krajani iz neposredne okolice SCT Asfaltne baze za Brdom so vse bolj ogorčeni nad smrdom, dimom in hrupom, ki da se širijo iz te tovarne. Prek domače krajevne skupnosti so že urgirali pri pristojnih organih (menda je tovarno obkaldja že tudi inspekcija), vendar, kot pravijo, ni bilo nobe-nega učinka. Tudi odb. ekološke patrolje, ki so jo poklicali, ni bilo nobenega odziva. »Najhuje je okrog dveh zjutraj, ko zakurijo kotle v Asfaltni bazi. Tedaj se začne širiti proi nam in Domu starejših občanov na Bokalch nez-nosen smrad po mazutu. Zapreti moramo vsa okna in vrata, da nam smrad ne vdre v notranjost stanovanj. Ne razumem, kako lahko dovolijo vse to tako blizu središča mesta,« se jezi nad brezbriz-nostjo za njihove tegobe Ema Jurca, ki živi z družino na Poti za Brdom in opozarja, da lahko vse to, če se bo nadaljevalo, škodljivo vpliva tudi na zdravje ljudi, posebno otrok. B. V.

Rakova jelša ni javno smetišče

Zavod za zaposlovanje mi je kot nezaposlenemu omogočil začasno zaposlitev, ki se ji pravi — javna dela. — in to v KS Rakova jelša. Čeprav sem tudi jaz prebivalci-le-te, do sedaj nisem videl (vedel) kakšen smetnjak imamo. (V javna dela je vključeno tudi pobiranje smeti). Začel bom kar pri trgovini Rakova jelša. Ni smet-njaka, kamor bi kupci odmetavali embalazo (papir-či od sladoleta, jogurt, kofči, pločevinke, tetrapak, itd.). Najbolj žalostno pa je to, da lastniki trgovine, sploh ne reagira na dopise in opozorila, katere mu pošilja KS, še več, sam sem »privlekel« zavrnjen toda cel plastični smetnjak, let pa je stal pred trgovino samo kakšnih 14 dni, kot sem opazil so otroci kar pridno metali smeti vanj, tako, da sem menil: za zgled je že, potem pa — muca vzela — in smeti se zopet mečejo v obcestne jarke. Drugi primer — od mesta čez potok (pa še kje) do izliva v Ljubljano. Fičo, avto gume — pa kakšne —, »poroheti«, televizorji, kolesa ... do gradbenega ma-teriala. Pa nikar ne recite, da se tako ne dela, bo takoj groznja pada, groznja po fizičnem obračunu. Če bi bilo v Bosni toliko herojev, Sarajevo ne bi padlo. Naprej — divja odlagališča. Celotna mestna gospoda je pregosposka, da bi svojo kramo dopeljala na sme-tišče — samo 1 km zračne poti od nas — zakaj le, če je

OB AKTUALNIH VPRAŠANJH VZDRŽEVANJA STANOVANJ

Ogenj v bloku Z-39 v Trnovem

Brez pretiravanja lahko rečemo, da je bil v zadnjem desetletju najbolj razburljiv dogo-dek v stanovanjskem bloku na Ziberlovi 39, ko je pred nedavnim neko soboto zvečer zago-roilo v kletnih prostorih in se tako kadilo, da je bilo stopnišče do vrha polno gostega dima. Gasilci so takoj in uspešno posredovali. V kle-ti so pogasili papir, ki se je vnel in tudi prezra-čili stopnišče. Ključne od kletnih prostorov imajo samo lastniki stanovanj in je še vedno odprto vpra-šanje, kdo in kako prihaja v kletne prostore, kjer je doslej že tretjič gorelo. Ljudje se upra-vičeno bojijo, kaj bi bilo, če bi se vnelo kar je v kletih in bi začel goreti stanovanjski blok. Ne samo to! Ljudje se pritožujejo, da ni reda in se ne počutijo več tako varne kot so se nekoč, dokler je hišnik stanoval v bloku. Pri-tožujejo se, da vhodna vrata ne zaklepajo resno razmišljati. Nič ne pomaga izgovor, da stano-vanjski zakon ni dodelan, da smo v prehod-nem obdobju, kar je res. Treba bo pošteno razmislii, kakšen upravnik (podjetje) lahko zadovoljivo poskrbi za vzdrževanje večstano-vanjske hiš, kdaj in kako naj se pokaže odse-senz lastnikov, kakšni so medsebojni odnosi, kakšen je človeški pristop med upravnikom in lastniki etažnih stanovanj in sploh, kako je upravnik strokovno usposobil. Na trgu je huda konkurenca med podjetji, ki se ukvarjajo o upravljanjem. Skupen interes lastnikov etaž-nih stanovanj pa je, da bi bil njihov dom prijeten z lepo urejenim okoljem in bi živeli v skupnosti brez zdrha in prepirov. Skratka v prijetnem domu, kjer se lahko odpočije v mi-ru od drugih skrbi vsakdanjega življenja, ki je vedno težje in bolj zapleteno. Predvsem pa mora prevladati zavest, da je vse odvisno od ljudi samih v stanovanjskem bloku.

STANE LENARČIČ

OTVORITEV SPOMINSKIH PLOŠČ

Najnovjša poslastica pa je tole: Kamion kosilnica, torej javno podjetje, ki skrbi za lepše okolje po ljubljanskih obcestnih zelenicah, sa-mo za luča kama od mesta čez avtocesto »skipa« nakošeno travo. Če že kdo misli delati kompost, naj bi si izbral kakšen bolj skrit kotiček, še prej pa se posvetoval s KS, ali pa krajani, saj vemo za mnoga mesta, kjer ne bi nikogar motilo. Pa kaj, ko pa je preveč od rok, komu se pa da, tako daleč hoditi — voziti. Nastel sem samo najbolj grobe »smetarske« prekr-ške, pri tem pa si želim, da bi bili v Švici, potkusite tam kakšno stvar zavreči, tri do pet plač kazni, kaj pa pri nas. Malo pojokas, malo postokaš, se zlažeš, da nisi vedel, objubiš, da ne boš nikoli več, skoraj, da te sodniki ne nagradi, ker si pripravljen sodelovati in se popoblišati. Ne z »službenjostjo in prigovarjanjem, ampak s trdo, tako pravično roko se narod vzgaja. Če neče sam od sebe, vcepi mi strah pred kaznijo, pa bo mir, čistoča in red. V želji za lepši tukaj in zdaj RUDI

Pred simboličnim grobom žrtve, ki ga je s krajnim nagovorom blagoslovil Monsignor dr. Janez Zdešar, ki je spregovorila tudi v Kanadi živeča Marica Bastič-Cerar, ki je posebej spomnila na trpljenje nekaterih družin ob izgubi njihovih sivojev. Tajnik Nove slovenske zavez-e Stane Šterbenk pa je poudaril pomen, ki ga ima ta dan za horjulsko faro in dejal, da so bili pobiti fantje pravzaprav navadni mladi ljudje, ki so se znašli v izrednem času. Veliko njihovih krvnikov, je dejal, je še živih, »vendar pa je njihove igre konec.« V kulturnem delu komemoracije sta nastopila domači moški pevski zbor (zapel je pesmi »OJ Dobrodo« in »Slovenec sem«) in gledališki igralec — domačin Pavle Ravnohrib, ki je zrecital Balantičevo pesem »Nekoč bo lepop in »Epitaf« Stanka Majnca. BRANKO VRHOVEC

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ: JEZERO PRI PODPEČI

Kako

veda) je še neurejeno avtobusno obratnišče in postajališče v vasi. Kljub večkratnim obljubam občine in KS, se problem še vedno ni premaknil z mrtev točke. Zataknilo se je že na samem začet-ku — pri zemljiščih. »Lastnika parcel sta pripravljena prodati zemljišče, toda vse skupaj se ne premakne nikamor. Že celo leto se »odmerja« in »prepisuje« zemljiš-če, se čudi počasnosti pri osnovnem postopku inž. Leopold Pristavec. Jezerjani nekaj dajo na svojo kulturno dediš-čino. Posebej so ponosni na vaško cerkev sv. Lovrenca, ki datira še iz 12. stoletja. Leta 1700 je bila cerkev obnovljena, po drugi svetovni vojni pa so brezvestneji uničili njen oltar, nekaj dragoceni-kih kipcev pa je bilo pokradenih. Pred leti so cerkev v celoti nanovo obnovili, tako kot so obno-vili tudi kapelo sredi vasi. Lani so na Jezero praznovali 70-letnico tam-kajšnjega gasilskega društva, v sklopu katerega, kot se radi pohvaljajo, deluje tudi skupina narod-nih noš. Le-ta nastopa ob najrazličnejših prazni-kih in prireditvah, celo v zamejstvu. Pred vojno so Jezerjani imeli na voljo kar tri gostilne in tri gostilnice, zdaj pa premorejo le še eno samo gostil-no in dve trgovini. Brunarica ob jeztru je namreč lani pogorela. Zalostno stanje bo vsaj kolikor toliko omilila nova brunarica (ob jeztru), ki naj bi jo postavili že v kratkem. BRANKO VRHOVEC



V RIBOGOJNICI BRANKA GRADODOLNIKA NA VRZEDENCU

Ribe se ne zredijo same od sebe

Ni tako enostavno zajeziti potok in speljati vodo v vse močede prekate, ne da bi se pri tem kaka riba znašla v napadni ogradi. Ribogojci, prav ničesar ne prepeljujejo naključje: vse mora biti na svojem mestu — mladice, plemenska jata, konzum in pa kajakpotolste ribe v poseb-ni zagradi, ki čakajo za v ponev. Branko Gradodolnik z Vrzdence (Grabna) pri Horjulu je gojenje rib postalo poglavitni zaslužek, potem ko je že nekaj let brez službe, njegova majhna kmetija pa tudi ne vrže toliko, da bi se od nje dalo živeti. »Za zdaj gojim največ (postvri) amerikanke in potocne zlatovščice. Te ribe so še najprimernejše za tovrstno gojenje. Razmišljam pa, da bi valil tudi sulca, in sicer za kako ribiško družino. Zaenkrat pa moje prihajajo največ kupce iz Ljubljane, tu z Vrzdence pa jih je še bolj malo.« Branko Gradodolnik si ribe v glavnem nabavlja v Zavo-du za ribištvo, sodejajo pa tudi z drugimi ustanovami in zasebniki. »Z ribami je kar nekaj dela; morajo biti tudi inspekcijsko pregledane, toda če ima človek veselje iz zji-mi, se ne ozira na to,« meni iridrejni ribogojec z Vrzdence. B. V.

Turistični kozoleček vabi k horjulskim znamenitostim

Križički pri zadržnem domu v Horjulu od ne-davnina krasi ličen turistični kozoleček (stovnik) s ka-zipotom vseh pomembnejših turističnih znamenitost-ih v kraju, v številni gostišča in planinska pota na bližnjo Koreno. Stovnik, zaslugjo zanj imata pred-vsem KS in Planinsko društvo Horjul, je izdelal Adolf Malovrh iz Šentjohta, pano, ki ga je podarila Iskra-Horjul, pa je likovno opremil Rafko Smuk iz Polhovca Gradca. B. VRHOVEC



Molza ob umetnem kravjem vimezu ni bila nič lažja od navadne

Le redko kje se še vidi naša stara gradnja

Ni več velika hiš ali skednjev, da bi bili kriti še s slamo pa vendar se napove še tu pa tam kak gospodar, ki svojo stropo obnovi s to kritino slamo ali tako imenovano škopo. Po truda polnem iskanju slame za kritje je prav pred kratkim obnovil svoj skedenj na Veliki Slevici pri Velikih Laščah občine Ljubljana Vrš-Rudnik g. Kunavov in tako reši našo še skoraj izginulo kulturno dediščino. Prav za takšne reči naše spomeniško varstvo nima denar-ja. So pa še redki posamezniki, ki se lotijo obnove slamatih streh, če pa se z njimi pogovarjate pa imajo nemalo problemov z materialom. Zato bi ob tem članku pozval tudi kmetje, naj bi začeli s setvijo pšenice in izdelovali »škopo«, saj tudi kakšen pridelek prinese de-nar posebno v krogih, ki nimajo toliko strojnega obdela-vanja. Zato se enkrat kmetje pozor, prilika zaslužka je tudi v pridelovanju oz. priravi slame oz. škope za pokrivaje slamatih streh. P. A.

Dan pod Lovrencom Stari kmečki običaji in obrti

Na trati pred turističnim domom v Polhovem Gradcu se je končala že četrta turistično-kmečka prireditve Dan pod Lovrencom, ki so jo to pot pripravili turistični delavci s sosednjih Bris. Poleg folklornih skupin iz Polhovca Gradca, Horjula in Šentjohta, so se vnovič predstavili tudi konjeniki konjerejskega kluba Horjulka, nepogreš-ljivi klekjalci Marjanca Jarc in Angelka Cankar in pogrjajski čipkarci podmladek, obiskovalci, ki jih ob lepepm, že prav poletnem vremenu, tudi to pot ni bilo malo, pa so si lahko ogledali tudi nekaj starih, že skoraj pozabljenih kmečkih obrti: Janez Kocjok s Setajnka, deni-mo, je pripravil pravo pravcato oglarsko kopo, 80-letni kolar Franc Trnovc iz Srednje vasi je prikazal nekdanjo kolarsko obrt, medtem ko je Ivan Stanovnik z Bris v pravi peči in kotlu kupal imenitni domači sadjevec. Krona prireditve, na kateri kajakp ni manjkalo tudi najrazličnejših domaših dobrot, so bile tudi to pot kmeč-ke igre, na katerih so se pomerili fantje in dekleta iz okoliških vasi. Za dobro voljo (v neuradnem delu pri-red-ite) pa je poskrbel tudi ansambel Lojzeta Slaka. B. VRHOVEC



Lep spomin na maj

V župniji Notranje Gorice so letos na sloven-sec in predvsem posnemanja vredne način zaključili mesec maj. Na križišču ceste v Zábnicu in na Plevišivo nam namreč odsej tudi obnovljena Jožetova kapelica spodbuja k spoznavanju zgodovine naših prednikov, ki so posejali našo domovino z znamenji (sebi in nam v oporo). Pred dve stoletji, ko so bili Rihtarjevi še na Plevišici, se je sin Jože poročil z deklo. Starši so jima dala nekaj zemlje ter pomagali zgraditi hišo s hlevom. 1850. leta so pričeli graditi železnico skozi vas. Preko 2000 delavcev jo je delalo čez Ljub-ljansko barje kar 8 let. Tudi pri Jožetu so dobili hrano in prenočišče. Rodili so se jima trije sinovi in hčer. Valen-tin je služil v Ljubljani, kupil zemljo in postavil znano gostilno Pri Mraku. Domačijo je prevzel France in imel spet tri sinove — tri vojakne v prvi svetovni vojni. Janez jo je srečno odnesel, Jožeta so ubili, Franceta pa raniili v desno roko tako, da bi mu jo odrežali, a njegov oče v to ni privolil. Zaojbu-ju pa se je, da postavi kapelico v zahvalo za ozdravitev in srečno vrnitev. To se je uresničilo. France se je poročil in prevzel domačijo. V skromnosti je prihajala na svet današnja generacija z veseljem in žalostjo, kot pri osta-lih družinah. Leta 1935 je bila kapelica dokončana. Blago-slovil jo je župnik Janez Jalen. V njeno zgodovino pa se vpisujejo še trije Janezi s svo-jimi družinami. Gospodar Janez živi v posne-manju vrednem sožitju s sosedji. To se odraža tudi v medsebojni pomoči, prepoznavni tud po kapelici, saj jo je lepo in strokovno obnovil ob pomoči Janeza Pirca in njegovih sinov. Gospodar župnije g. Janez Ham pa je je zad-njo majsko nedeljo blagoslovil ter ob tem poh-valil posnemanja prepotrebno samoinciativ-nost. DRAGO STANOVNIK

Za zdravo in srečno družino

Ali poznate? Naravni spomenik Mali plac

Na osamelcu Kostanjevica pri Bevkah (občina Vrhnika) je danes edino še živo šotnomahovno barje na Ljubljanskem barju in ga je občina Vrhnika zaščitila kot Mali plac. Ima nenavadno lego na poraščenem gričku, v plitvi kotanji jajčaste oblike, okrog deset mestrov nad ravnino Ljub-ljanskega barja. Po površini meri le dva hektarja. Je rastišče vsaj enajstih za barje značilnih in že ogroženih rastlinskih vrst: mesojede rosike, vitke-ga nožničavega munca, rožmarinke, mahovnice, mešinke, močvirske kukavice, barjanske vijoli-ce ... Tu srečamo tudi močvirsko želvo sklednico, ki je le zaradi svoje želve trdoživosti dočkala današnji čas, kljub temu, da z njo niso bili vedno najbolj prijazni. V bližini vasi Bevke se je v preteklosti odvijal pomembnejši del barjanske gladovine. Prav med Notranjimi Goricami na eni ter Blatno Brezovico na drugi strani so našli mnoge sledove koliščar-skih naselbin in ostankov čolnov drevakov. Ob osamelcu Brdo se je ohranilo še nekaj ostankov šotišč, kjer so še v šestdesetih letih tega stoletja rezali šoto. Prvo mimo Bevke je bil leta 1762 izkopan prvi večji oseuševalni kanal na Ljubljan-skem barju. Če so živi ljudje, ki vedo povedati, da so tudi do šest metrov visoke plaste šote zakrivale pogled med Bevkami in Drenovim Gričem. In morda še to. Največ šote so včasih porabili za kurjavo, za toplinice vinice, kot dodatek k vrtni zemlji, nekateri so prepričani tudi o njeni zdravil-nosti. Kakšnega spoštovanja je vredna vsaka plast šote, nam povesta pelodni diagram in podatek, č v tisoč letih nastane le 30 do 80 cm šote in še to v izredno občutljivih podnebnih razmerah. Skratka, sprehod po Malem placu toplo pri-poročamo vsem, ki jim je blizu pravično sporočilo narave in še posebej odpravljeno skrivnostnega sveta Ljubljanskega barja.

KS PIJAVA GORICA

oddaja v najem poslovne prostore v hiši na Pijavi Gorici št. 27 in sicer: — prodajni prostor s priročnim skladiščem in sanitarijami v izmieri cca 50 m² (kletni prostor in soba v nadstropju nad trgovino) za dobo 5 let. Pogoj: 1. Zaposelitev prodajalca obstoječe trgovine za dobo 1 leta od podpisa najemne pogodbe. 2. adaptacija lokala v skladu s sanitarnimi pred-pisi. 3. polletno predplačilo najemnine v višini 10 DEM tolarске protivrednosti mesečno za 5 m² ori-roma po dogovoru. Prijave podljite na naslov: KS Pijava Gorica, Pijava Gorica 9, p. Škofljica, v 15 dneih od objave tega razpisa.

Mesec praznovanj v Velikih Laščah

Prireditve, ki je že tradicionalna, je bila 4. junija in je bila uvod v praznovanje krajevnega prazni-ka, ki ga krajani praznujemo 9. junija na rojstni dan očeta slovenske književnosti Primoža Trubarja. V zgodnjih popoldanskih urah so prve dežne kaplje in grmenje že naznanjali prehod močnega frontalnega sistema, ki se je ponovil in naslednje jutro razbesnel v vsej svoji silovitosti. Popotovan-je po kulturni poti Trubar-Štritar-Levstik, ki je bilo prirejeno za 5. junij, kot nadaljevanje prazno-vanja, je bilo zelo oteženo in le redki posamezniki so pot predvidevali. Upajamo, da bo prihodnje popotovanje po zibelki slovenske književnosti, njenih gričih, doplinah in kopastih vrhov uspelo. V juniju so potekale še druge prireditve. 17. junija je bila na Domačiji predstavitev knjige Branka Miklavca v izdaji Mohorjeve družbe BORT IN KURT. 24. junija je sledila razstava likovnih del Janeza Zeleznika, popestrna s kulturnim nastopom KUD-a. Praznovanje se je končalo z zaključkom šolskega leta in podelitvijo spričeval učencem osnovne šole Primož Trubar 23. junija in z že tradicionalnim kresovanjem združenim s praznovanjem ob dnevu razglasitve slovenske Državnosti. MANFRED DETERDING

Asfalt tudi na Doljno Brezovico

Krajani Dolnje Brezovice so končno le dočakali tolikanj končali asfalt. Maja je Komunalno podjetje Ljubljana začelo asfaltiranje ceste do vasi, potem ko so Brezovjani ob pomoči Frigo transportov sami opravili vsa potrebna zemeljska dela in primerno razširili cestno traso. V vasi kar ne morejo skriti razočaranja nad občino, češ da jim ni ponudila obljubljenega pomoči, zato pa toliko bolj pohvalno govorijo o Damjani Dolinarju, mestnem se-kretarju za komunalno, ki da je pokazal več zamejevanja. »Komunalci so nam obljubili, da bomo dobili asfalt že, ko se bo oženil prvi stritček v vasi. Toda še po obeh drugi »stritčka« asfalta ni bilo od nikoder,« v šali graja počasnost pri reševanju njihovih cestnih problemov do-mačin Ferdo Maz, ki se hkrati se zahvaljuje tudi vsem krajanom in vodovodni skupnosti za tvorno sodelovanje. O uradnem odprtju ceste bodo obvestili krajanje prek javnih občil. B. VRHOVEC

FRIZER NA DOMU

Ste starejši, invalidni ali kako druga-če ovirani in ne morete k frizerju? Pokličite in se dogovorite za obisk na vašem domu. FRIZERSTVO ZA STAREJŠE IN INVALIDNE OSEBE NA DOMU Vidmar Damjana s.p. tel: 631-646 ZMERNE CENE